

bij in 't kort het (de) onderscheidende kenmerk(en) naar voren is (zijn) gebracht. Op de ecologie van elke afgebeelde soort wordt kort en duidelijk ingegaan. Aan het eind van het boek zijn van alle 100 soorten tekeningen van sporen, cystiden en soms ook van de hoedhuid opgenomen en wat de waarde van het boek m.i. zeer verhoogt is, dat deze tekeningen origineel zijn en "gecontroleerd" met die van de gefotografeerde exemplaren in overeenstemming zijn. Dit boek richt zich duidelijk tot een meer "gevorderd" publiek dan de populaire boekjes van Hans Haas/Heinz Schrempp, waarop ik U afzonderlijk attent maakte. De tekst is zeer beslist bevredigend en heeft specifieke waarde voor de afgebeelde soorten, waarbij getracht is verwarring met andere verwante soorten te voorkomen. Soms zijn groepjes verwante soorten in foto's vertegenwoordigd, zoals bijv. *Lactarius deliciosus*, *L. salminicolor* en *L. sanguifluus* en bijv. *Boletus edulis*, *B. aestivalis* en *B. aereus*. Mooi gelukte opnamen waarvan een afbeelding welkom is zijn bijv. *Leccinum duriusculum*, *Pleurotus eryngii*, *Agaricus bernardii*, *Suillus bellinii* en *S. placidus*. Ook algemeen bekende soorten zijn afgebeeld, zoals *Flammulina velutipes*, *Armillariella mellea*, maar wel zeer fraai. Minder geslaagd vind ik *Boletus satanas*, waarvan de hoed mij niet bleek genoeg is. Een "vocabulaire" voor de gebruikte vaktermen, een bibliographie sommaire en een index besluiten dit waardevolle boekwerk, dat 264 bladzijden omvat.

v.d. B.

Een primeur voor Nederland

Eind september 1967 vond ik in Robbenoord in de Wieringermeer in gemengd loofbos van eiken, beuken, berken en esdoorns een opvallende *Cortinarius*-soort. Het merkwaardige eraan was, dat zowel de hoed als de steel gelijkmatig olijfgroen was. Het volgende jaar omstreeks dezelfde tijd was hij weer aanwezig maar in de latere jaren heb ik hem niet weer teruggezien, misschien een gevolg van de droge najaars.

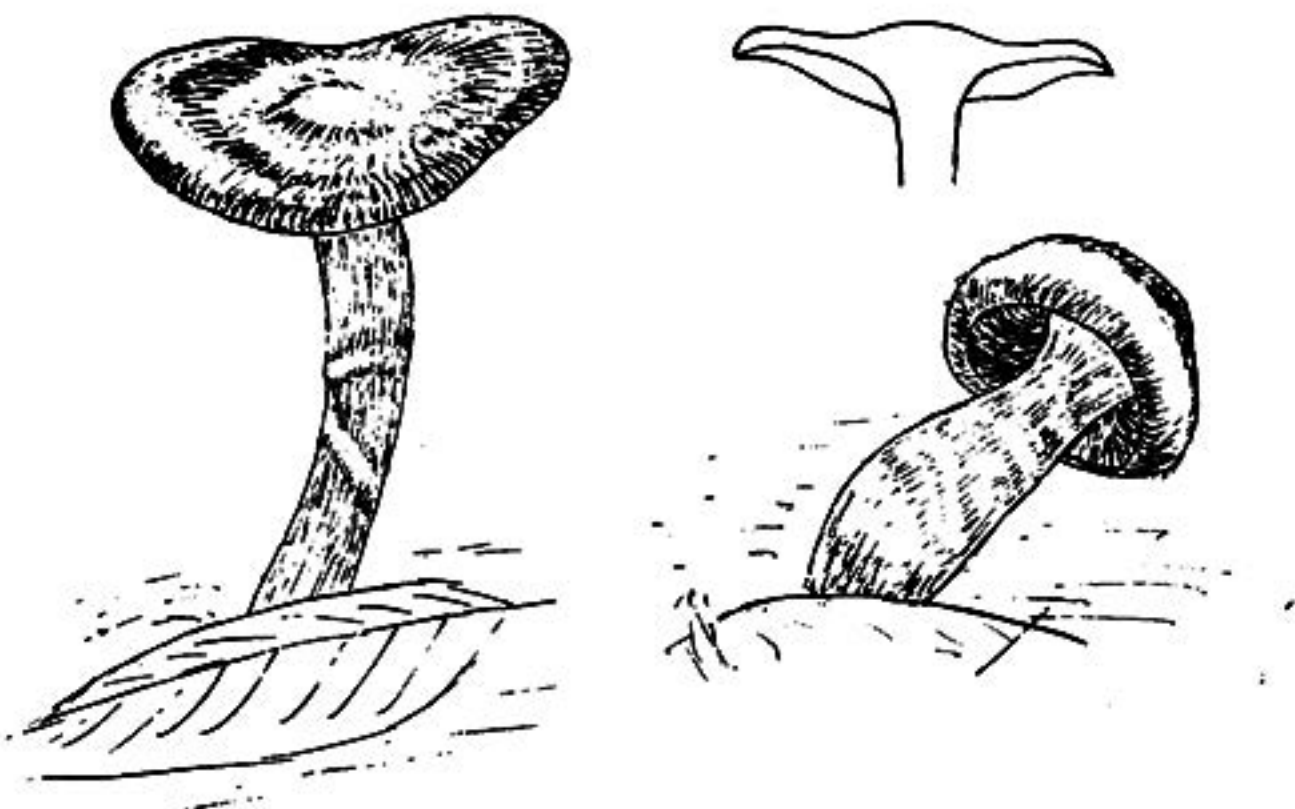
De hoed was 40 - 60 mm in doorsnede, altijd gebocheld, jong iets ingerold, aan de rand grof viltig, naar het centrum geleidelijk kaler wordend maar toch wel mat blijvend. De kleur was zoals al vermeld olijf: een mengseltje van oker, lichtbruin en groen. De steel was 70 - 90 x 12 mm, had een kleur als de hoed, maar aan de top lichter, was vezelig en had een verdikte basis. Niet al te oude exemplaren hadden, ongeveer in het midden van de steel, een onduidelijke vuilgele gordel. Het vlees van steel en hoed was bruin, maar in de top van jonge stelen iets violet getint. De lamellen verkleurden van olijfgeel (jong) naar kaneelbruin (oud) en waren dik, stevig en smal, en stonden normaal dicht opeen. De hele paddestoel was voor een *Cortinarius* opvallend stevig. De geur, die ik waarnam, deed mij aan die van snijbonen denken.

De hoed verkleurde met KOH tot bijna zwart. De steel reageerde negatief op Guaiac.

De sporen waren 7,5 - 8 x 6 μ , vrij grof wrattig en subglobuleus. De hoedhuidhyphen waren 8 - 11,5 μ dik.

Met "Moser" determinerend, kwam ik via subgen. *Leprococybe* groep *Olivaceoaurati* op *Cortinarius venetus* (Fr. ex Fr.) Fr. De afbeelding in Michael Henig IV, pl. 99 komt redelijk met mijn vondst overeen.

Het is interessant te weten, dat er over deze paddestoel nogal wat te doen is geweest. Er is namelijk een *Cortinarius melanotus* Kalchbr., die veel op *C. venetus* lijkt en er eigenlijk alleen mee verschilt doordat hij donkerpurperbruine velumvlokjes op steel en hoed heeft. Henry (1937: 307-309) heeft een paddestoel uitgebreid als *C.*

venetus beschreven en vond op de steel "parfois" purper-bruine velumsporen. 21 Ja-
ren later (1958: 398) meldde hij, dat hij zich in 1937 vergist had en toen C. melanotus
te pakken had; een signalement van de ware C. venetus werd er bij gegeven om het ver-
schil aan te tonen (dus geen donkere velumrestjes).

Maar intussen hadden Orton (1958: 124) en Kühner & Romagnesi (1953:286 en
517) bij hun beschrijvingen verwezen naar Henry's artikel uit 1937 en tevens naar de
door hem geraadpleegde plaatwerken. Ze hebben zich gelukkig niet van de wijs laten
brengen; hun C. venetus had geen donkere velumresten.

Later behandelde Kühner (1960: 224-227) C. venetus en C. melanotus zeer
gedegen, waarbij hij tevens gewag maakte van de vergissing door Henry in 1937 be-
gaan. Kühner vond op de steel van C. venetus gele velumresten en geen spoor van brui-
ne vlekken. Bij C. melanotus daarentegen werd door hem wel donkerbruin velum ge-
constateerd.

Op het Rijksherbarium te Leiden had ik de gelegenheid een afbeelding (Kalchb.
27, 2) van C. melanotus te vergelijken met een aantal platen van C. venetus (K. M. 151,
Bres. 651, Cooke 833 en Lange 95B). Voor mij is het nu geheel duidelijk geworden,
dat ik in Robbenoord C. venetus heb aangetroffen, al waren de afgebeelde exemplaren
van deze paddestoel geler dan mijn vondst.

Verder bleek, dat in het Rijksherbarium alleen materiaal van C. venetus
uit Duitsland en Tsjecho-Slowakije aanwezig is en de soort niet voor ons land wordt
vermeld in Coolia, Fungus en de Mededelingen van de Nederlandse Mycologische Ver-
eniging, zodat ik deze vondst een primeur voor Nederland kan noemen.

J. Geesink,
Javastraat 17
Den Helder.

Literatuur

- Bresadola, G. (1927-1933). Iconographia mycologica.
Cooke, M.C. (1888-1890). Illustrations of British Fungi.
Hennig, B. (1967). In Michael-Hennigs Handbuch für Pilzfreunde 4.

- Henry, R. (1937). Etudes de trois Inolomas et de trois Hydrocybes dont deux nouveaux. In Bulletin de la Société mycologique de France 53: 301-318.
- (1958). Suite à l'Etude des Cortinaires II. In Bulletin de la Société mycologique de France 74 : 365-422.
- Kalchbrenner, C. (1873-1877). Icones selectae Hymenocetum hungariae.
- Konrad, P. & Maublanc, A. (1924-1937). Icones selectae Fungorum.
- Kühner, R. & Romagnesi, H. (1953) Flore analytique des Champignon supérieurs.
- Kühner, R. (1960), Notes descriptives sur les Agarics de France. In Bulletin mensuel de la Société Linnéenne de Lyon 29 : 219-227.
- Lange, J.E. (1935-1940). Flora agaricina danica.
- Moser, M. (1967). Basidiomyceten II. In H. Gams, Kleine Kryptogamenflora II b/2, 3e Aufl.
- Orton, P.D. (1958). Cortinarius II (Mycol. Sect. Yorkshire Naturalists' Union).

Voorzomer excursies 1972

Op de excursies naar de leemkuilen van Staverden (24-6-1972) en naar de kleibossen Mariënwaard en Neerijnen (15-7-1972) vonden wij verschillende interessante soorten. Het is niet de bedoeling een volledige soortenlijst te geven. Ook worden geen uitvoerige beschrijvingen van de genoemde soorten gegeven; die kan men in de boeken nalezen. Ik wil hier slechts enkele aantekeningen maken bij de door mijzelf gedetermineerde paddestoelen. Er zijn er enkele bij, die ik niet zelf heb gedetermineerd. De naam van degene, die dit wel heeft gedaan, wordt bij de soort vermeld. Het is vooral de bedoeling, dat enkele niet-alledaagse vondsten op deze manier in Coolia worden geregistreerd en dat ieder, die zich voor een bepaalde soort interesseert, weet bij wie hij inlichtingen hierover kan krijgen. Van de meeste soorten heb ik gedroogd materiaal en stel dit graag ter inzage beschikbaar.

I. LEEMKUILEN BIJ STAVERDEN

1. *Gymnopilus fulgens* (Fav. & Mre)Sing. Fig. 1.

Zowel op de kale grond met slechts wat kleine mosjes als tussen het Sphagnum vonden we enige van deze rossig licht-bruine paddestoeltjes. Microscopisch vallen bij deze soort de zeer grof wrattige sporen op.

G. odini, die ook op de grond en niet op hout, zoals veel *Gymnopilus*-soorten (maar dan meestal op brandplekken) voorkomt heeft kleinere en veel minder ruwe sporen. Ook de hoed en de kleur van de plaatjes van *odini* is anders. *Odini*: hoed met fijne schubjes en grijs-geel-bruin, plaatjes goudgeel; *fulgens*: hoed vrijwel glad en rossig bruin, plaatjes + zelfde tint als hoed. Verder heeft *odini* een sterke meelgeur en dit heeft *fulgens* niet.

2. *Hypholoma elongatum*

Deze kwam aan de rand van de plassen vrij veel voor, maar

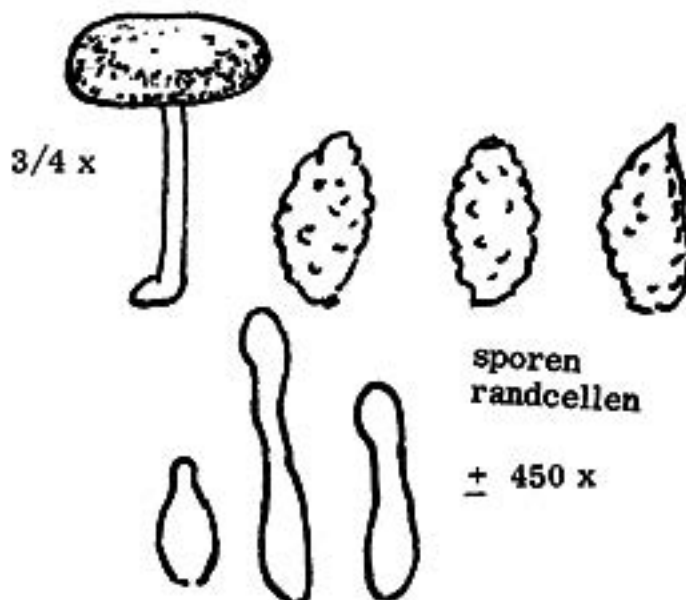

Fig. 1 *Gymnopilus fulgens*